

# SLOVENSKI NAROD.

Izšla vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike.  
Inserati: do 9 petič vrst 1 D, od 10—15 petič vrst 1 D 50 p, večji inserati petič vrst 2 D; notice, poslane, izjave, reklame, preklic petič vrst 3 D; poroke, zaroke velikost 15 vrst 30 D; ženitne ponudbe beseda 75 p. Popust le pri naročilih od 11 objav naprej. — Inseratni davek posebej. Vprašanje glede inseratov naj se priloži znanka za odgovor.

Upravišništvo „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Knafljeva ulica št. 5, priljubno. — Telefon št. 304.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knafljeva ulica št. 5, I. nadstropje  
Telefon št. 34.  
Dopise sprejema le podpisane in sadestno frankovane.  
Reklame se ne vrača.

**Posamezne številke:**  
v Jugoslaviji navadne dni 75 par, nedelje 1 D  
v inozemstvu navadne dni 1 D, nedelje 1 25 D  
Poština plačana v gotovini.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:  
V Jugoslaviji: celoletno naprej plačan D 120— polletno D 60— 3 mesečno D 30— 1 D 10—  
V inozemstvu: celoletno D 216— polletno D 108— 3 mesečno D 54— 1 D 18—  
Pri morebitnem povzajanju se ima daljša naročnina doplačati.  
Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno po nakaznici. Na samo pismena naročila brez poslatve denarja se ne moremo oziati.

## Jadransko vprašanje v novih zapletkih.

12. maja.

»Matinov« odposlanec v Genovi piše, da se naravnost čudi nenavadno živahnemu delovanju italijanskega zunanjega ministra Schanzerja in markija Visconti-Venoste, katero se posebno opazja te dni. Po informacijah sodi, da stremi italijanska politika z vso vnemo po tem, da konferenca kolikor toliko uspe, da se doseže vsaj na papirju sporazum in izročni nadaljni študij raznih stvari posebni tehnični komisiji. Poleg tega pa ima italijanska delegacija pred očmi še daljše in višje cilje. Iz pogovorov med francoskimi in italijanskimi delegati se da sklepati, da se Italija trudi, spraviti v varno zavetje angleško-francosko pogodbo z udeležbo Italije. Francoski novinar izjavlja, da je to ideja še iz leta 1919. In ako bi se bila udeležila takrat, bi se bili prepričali številni pogreški in negotovosti. Glede na sedanje razmere smatra tak načrt za jeden najvažnejših elementov za skupno rešitev evropskih političnih vprašanj. Izpopolnjen po sporazumu male antante bi tvorila taka pogodba najsolidnejše lamstvo za evropski mir in bi olajšala pogovore glede problemov, ki nas begajo za hodočnost.

Med Francozini in Anglijo vlada napetost in te dni so angleški listi po vrsti razlagali, da one iskrene antante ni več, da nima več onega značaja, ki jo je krepil pred in med vojno. Kriv je Poincaré. Lloyd George je v pogovoru z Barthouem, — kakor javljata »Times« in »Daily Mail«, naglašal, da je postopanje Francije tako, da mora vzbuditi na Angleškem težko kritiko. In ako konferenca propade, bo kriva tega Francija. Na njo se vsuje prokletstvo in na Rusijo. Lloyd George je svojo nezadovoljnost potom angleškega poslanika sporočil naravnost Poincaréju. Ta pa je na to hotel zagotavljati, da ni Francoza, ki bi se ne spominjal povsem priznalno sodelovanja obeh dežel tekom vojne in po vojni. Pa tudi Francoza, ki bi ne želel, da ostanejo med Francozi in Anglijo trajno dobri odnosi.

Ob takem razpoloženju med Francozi in Angliji iščejo italijanski

delegatje posredovalnih stikov, s katerimi bi se tudi Italija okoristila. Eni jo pehajo na čelo male antante, ali taka čast jo malo mika, ker bi bilo za njo preveč dela in truda. — Italija bi stala rada lepo ob strani Anglije in Francije. To naj bo zveza, ki bo gospodovala nad Evropo!

Potem pa je prišla te dni v javnost vest, da se bližajo h koncu pogajanja med Italijo in Anglijo za politični in gospodarski dogovor, kateri bi zagotovil italijanske interese v Sredozemskem morju. Tu na smo pri jadranskem vprašanju. In Reka nam stopa pred oči. Lloyd George posreduje in angleški izvedenci govorijo. Italijansko postopanje je zelo pretkano. Pri Angležih in pri Jugoslovcih modelujejo za mirno rešitev spornih stvari, češ da sta obe državi navezani druga na drugo in nujno je potreben obema sporazum.

Seveda si italijanski državniški predstavitelji sporazum dosledno ne tako, da se izpolni vse njihove nedolžne želje. Danes govorijo Italijani: Angležem na dušo, da je bil tisti londonski pakt slab in da naj jim vendar sedaj pomagajo pri tako skromnih njihovih zahtevah.

Kaj bi se bilo čuditi, ako stopi Lloyd George na stran Italijanov v reškem vprašanju, da se jih otrese v njihovem stremjenju po ureditvi angleško-francoskega sporazuma z udeležbo Italije?

**USODA SPOMENIC V GENOVI.**  
Spomenice Črnogorcev in hrvatskega bloka.

— Beograd, 11. maja. (Izvirno.) Današnja »Epoša« objavlja poročilo o usodi spomenic, ki so jih gotove državne, politične in narodnostne skupine predložile genovski konferenci v razpravo. Včeraj 10. t. m. je bil sestanek zastopnikov velesil, ki so sklicale genovsko konferenco. Sestanku je predsedoval predsednik Facta. Na sestanku so razpravljali o raznih spomenicah in proglasih, ki so jih predložile razne države oziroma politične skupine. Nekatere spomenice in izjave so se odkazale prvi gije — kakor ni bila n. pr. toliko hvaljena božična z nešteti slikarskimi fotografijami Bleda — ampak le zavedna informacija javnosti s strani petih umetnikov, ki so slučajno člani »Kluba mladih«, o svojem umetniškem naziranju in hotenju. In to vendar ni noben greh! Drugod so take razstave običajne in nihče ne otežuje s kulturnimi grehi vesti razstavljalca ali onim, ki omogočilo take informativne razstave. V Milanu n. pr. je »permanenta razstava«, kjer razstavljajo najrazličnejši — isti svoje umotvorje, ki so včasih neverjetni izrodki revolucionirane umetniške koncepcije, in vendar noben resen človek ne opozarja na nevarnost osmešitve italijanske umetnosti.

Kdor je brez prirojenih ali priučenih predsodkov kritično preledal sedanjost razstavo, ne more apodiktčno odreči nobenemu razstavljalcu umetniškega talenta. Ki je seveda pri vseh petih ali v začetku razvoja ali pa že v prvi razvojni etapi, oziroma na razpotju med končanim začetkom in novo, še ne poznano razvojno etapo. Seveda se je razstavilo preveč in bi moralo marsikaj izostati, zlasti v srednji in desni dvorani.

Apriorističen sovražnik vsake revolucije v umetnosti, ki ne more ali noče razumeti spontanega vpliva kulturno-socialnih elementov na evolutivno umetniško duševnost, je seveda razburjen, ako vidi, da reklamira navidezna neubranost barvne neregije neregije umetnine, kakor n. pr. »Zimska pokrajina« Nandeta Vidmarja, ki je njegova natholna slika in ki bi zadovoljila tudi brez »Kahlova« cerkve in z nelem naravnost iz prvotarskega in revolucionarnega življenja za nenavaden umetniški doživljaj. »Zimska pokrajina«

podkomisiji politične komisije, da ugotovi, če so v skladu s programom konference. Načelno so bile odklonjene spomenice in manifesti Georgije, Armenije in Azerbejdžana, ker te dežele leže izven evropskega kontinenta. Odklonjena je bila spomenica prebivalcev saarske kotline, ker spada pred forum Zveze narodov. Dalje je bila odklonjena spomenica angorske vlade brez motivacije. Prvi podkomisiji politične komisije se

po uradnem komuniqueju predlože samo spomenice in izjave sanitetne konference v Varšavi. Vzhodne Galicije, Litvanske in spomenica madžarske vlade o madžarskih manjšinah. Zanimivo je dejstvo, da nikakor, niti privatno, niti uradno poročilo ne omenja spomenic, ki so jih poslali črnogorski emigranti in hrvatski blok, to iz razloga, ker te spomenice ne spadajo v okvir konference.

vstopu Romunske v svetovno vojno prenešen v Moskvo.

Rusija je pripravljena in se obvezuje, da sodeluje pri vzpostavitvi miru v Orientu in ruska delegacija je z ozirom na iskreno priateljstvo s Turčijo pripravljena staviti vse svoje sile na razpolago za mirno ureditev turško-grškega spora.

K členu 7., ki je še vedno najbolj sporen, pristavlja ruski odgovor med drugim:

Po dogodkih preteklosti se ne more Rusija takoj obvezati, da prevzame odgovornost napram tujim silam in njenim podnikom radi razveljavljanja javnih dolgov in nacionalizacije privatne lastnine. Z legalnega stališča se Rusija tudi ne more obvezati, da plačuje dolgove svojih prednikov oziroma, da vrne nacionalizirano privatno lastnino odnosa dá prejšnjim lastnikom gotove kompenzacije, jim plača odškodnine ali jim povrne škodo, zlasti škodo, ki so jih inozemci utrpeli na podlagi sovjetske zakonodaje ali potom ruske revolucije.

Toda stremč za pomirjenjem in za dosego sporazuma z vsemi državami je ruska delegacija sprejela princip, ki ga vsebuje tretja resolucija konference v Cannesu vključno s pridržkom medsebojnosti. Z izjemo vojnih dolgov je ruska delegacija pripravljena prevzeti obveznost plačati oredne dolgove, toda le pod pogojem, da se prizna škoda, ki so nastale Rusiji po tujih intervencijah in po blokadi.

Ti protipredlogi so neskončno bolj upravičeni kakor pa tiriatov inozemcev.

— O —  
**PRVI UTIS RUSKEGA ODGOVORA.**

— Genova, 11. maja. (Izv.) Vse delegacije so pozno v noč proučevale odgovor ruske delegacije. V splošnem je bil utis zadovoljiv in pričakuje, da se bodo nadaljnja pogajanja razvijala ugodno. Glavni tajnik Lloyd George pa je o ruskem odgovoru sarkastično omenil: »Nekatere točke odgovora so toliko vredne, kot sovjetski rublji«.

Pasus, ki govori o splošnem evropskem miru, je zadovoljil konferenco. Ta pasus smatrajo in komentirajo tako, da Rusija sprejme splošno garancijsko pogodbo o evropskem miru. Člen

## Konferenca v Genovi.

**IZROČITEV RUSKEGA ODGOVORA. — RUSKO STALIŠČE O POLITIČNI PROPAGANDI. — PREDVOJNI IN VOJNI DOLGOVI.**

— Genova, 11. maja. (Izvirno.)

Danes ob 11. dopoldne je Čičerin osebno izročil ministru Schanzerju ruski odgovor na zavešniško spomenico z dne 2. maja, na spomenico, ki je bila odobrena le od gotovega dela velesil in podpisana od predsednika Facte. Odgovor je pisan v francoskem jeziku ter obsega 18 s strojem pisanih strani. Ob izročitvi sta imela Čičerin in Schanzer daljši razgovor. Čičerin je zaprosil, da se vsebina ruskega odgovora objavi šele v poznih popoldanskih urah in da se dotlej varuje stroga tajnost. — Celokupna vsebina ruskega odgovora, ki je mestoma pomirljiv in popustljiv, je taka, da ni pričakovati, da bi došlo do odgoditve, oziroma razhoda konference. — Razgovori o ruskem problemu se bodo nadaljevali in tekom prihodnjih dni je sekaj ruske podkomisije.

Ruski odgovor je sestavljen iz dveh delov: 1.) iz splošnega in 2.) iz posebnega, ki odgovarja na posamezne točke zavešniške spomenice. Vsebinsko govora je v ekscerptu sledeča:

V splošnem delu, posebno uvodoma ruska delegacija konstatira, da pomenja spomenica z ozirom na dogovor z dne 20. aprila sklenjen v vila Alberti in z ozirom na spomenico londonskih strokovnjakov z dne 9. aprila znaten korak nazaj. Dalje konstatira odgovor, da je spomenica v bistvenih točkah diametralno od sklepov, storjenih v Cannesu. V smislu canneških sklepov se je Rusija odzvala vabilu z načrti in predlogi, ki bi pripomogli gospodarski in finančni

ni obnovi Rusije. Rusija zahteva re-ale garancije za obnovo. Rusija ima pred očmi obnovo Srednje in vzhodne Evrope. Ruska delegacija izjavlja še enkrat, da je pripravljena skupno z ostalimi državami rešiti problem obnove, rešiti problem, da prispeva Rusija s svojimi 150 milijoni konsumentov in nepreglednimi množicami sirovin za izboljšanje gospodarskega položaja evropskih držav, da se odstrani vse po svetovni vojni, raznih intervencijah in blokadah nastale krize v gospodarstvu evropskega kontinenta.

Na posamezne točke zavešniške spomenice odgovarja ruska delegacija:

K členu I. (politična in teritorialna propaganda v Rusiji oziroma Rusije v inozemstvu) ruska delegacija odgovarja, da je ruska sovjetska vlada sklenila, da ne more privoliti na ukinitve propagande, ker to zahteva tudi propagandno in politično delovanje delavskih organizacij. Ruska vlada smatra ta člen za poskus, da se izsili od Rusije priznanje gotovih meddržavnih pogodb, ki jih vsebujejo razni zakoni za varstvo držav, sklenjeni v odsotnosti Rusije. V vprašanju propagande je Rusija pripravljena skleniti z vsako državo posebej separatne pogodbe. Vprašanje propagande je v resnici politično vprašanje in Rusija je pripravljena radi tega se z državami separatno pogajati.

Rusija ne more rusko-romunskega vprašanja na noben način separatno obravnavati, gre za izročitev romunskega zaklada, ki je bil ob

je važnost proučavanja barve, ki vodi do gospodstva nad obliko.

Največ zanimanja in priznanja ima Fran Zupan, ki je razstavil kolektivno nekaj nad štirideset slik. Zupan je že znan talent, zato je negotovost izražanja njegovega umetniškega stremjenja povod, da mu očitalo celo diletanizem, kar bi bilo zlo, da je res. Zupan išče poti med impresionizmom in ekspresionizmom. To niso poskusi, ampak sama prizadevanja na poti navzgor. Od že enkrat razstavljene in pravično ocenjene »Breskve« do »Beograda« je precej vjugast pot mimo »Brez« preko Dalmacije in Bosne, toda Zupan je prišel od globoke občutene, umetniško-intimno doživete, tehnično-barvno relativno dovršene »Spine« čez »Vrhe« na »Kavlarjov«, ki je ena njegovih najboljših slik in neka samozavesten konflikt njegovega umetniškega hotenja. Zupanovi psihološki motivi, oziroma študije so privlačne in pričajo obenem o notranji kulturi in o duševnem odzivu proti vsakdanjemu materializmu. Saj umetnik ne dela v slučajno prostem času, da bi ga izpolnil z ustvarjanjem, ker nima drugega posla. Čim večji in popolnejši je človek v umetniku, tem večji in popolnejši je umetnik v človeku. Koncepta »Orešnik«, »Trilena«, »Vizija« in »Konca« ni kaka diletanška šarparica trmoglavega ekspresionista, ampak je vključil vse sunanji nemanjstvenosti globokega dela umetnika, ki le kolikor izrazi svoje umelno čustvo v harmonični ekspresionistični liniji in barvi. To je horda za adalstven izraz. Ki ga nima in čim umetnik. »Na vrhu« sicer ni izvirna ideja, in se pravi, slikali so jo tudi že drugi, vendar je značilna za Zupanovo iskanje resnice v umetnosti. Seveda Zupan zmaguje anatomijo človeškega telesa,

ker mu gre le za idejo. Ko se izpopolni v slikanju in tehniki, ko bo njegova duševnost še bolj upila po popolnosti, ne bo mogel prezreti anatomičnih resnic in tedaj bo imel n. pr. tudi njegov sv. Boštjan obe roki enako dolgi, ki ne bosta modli povrhnjega gledalca, da ne bi videl izraza trpljenja v vsej okolici. Zupanovi »religiozni motivi« niso verski, ker ne vzbujajo pobožnosti in ne badajo na nič »Gottsucherje«. So tipičen izraz umetniške čustvenosti, koncentrirane bolj v naravi nego v verskih predmetih. »Kavlarja« je preveč realistična in nejasna obema, da bi mogel izbrati z ne vodilno misel. Zupan mora na vsak način ven, da se strokovno izobrazi in da različi svoje obzorje. Otrsti se mora vsakega manire in se osamosvoji v pozitivni smerti ustvarjanja. Italija, pa ne Marinettijeva, mora biti v programu njegovega šolanja. Njegova vsvarjalna energija zahteva izpopolnitev v vsakem oziru.

Time Kos ni popolnoma doleden svojemu hotenju. Razstavljena kipi in skulpture v splošnem niso estetično pomanjkljive. Najboljša in najizrazitejša je »Plešica«. Seveda je tudi zanj še dolga pot do čiffa.

Ako je res, da potrebuje človek, ki ni popolnoma otopel v materializmu, misli in čustvih umetnikov ravno tako kakor resnice, potem morajo biti in misli in čustva v skladu z resnico in ne smejo roditi odpora. V kolikor so razstavljali upodobi tej potrebi, v toliko je upravičena in resnična tudi s stališča najstrožje kritike ne glede na njihovo notranjo zahtevo po priznanju. Sicer pa velja tudi to: Kar je človek, to obveša.

Ivan Podolšek

## K XXIII. umetnostni razstavi v Jakopičevem paviljonu.

Individualno doživetje s prirojeno silo ustvarjanja v samorastli estetični obliki je bistveni pogoj vsake umetnine. Vse drugo je večalimanj nebstveno ali vsaj postaransko.

To načelno stališče mora biti merodajno za presojo umotvorov, katerih avtorji apelirajo na javnost za priznanje svoje umetnosti. Sicer pa je znano, da pravi umetnik čuti kategorično zahtevo svoje duševnosti po uveljavljenju in priznanju. So ljudje, ki odkreajo vse to zadnjim razstavljalcem v Jakopičevem paviljonu. Najbrže ne iz prepričanja, kajti njih izjavljanja niso dosledna in njih sklepi niso ravno v soglasju z logiko mišljenja. Vneti za vse dobro in lepo, so preveč temperamentalni v sodbi in zato prehitri v obsodbi. Na marsikoga pa vplivajo že razni — izmi tako uničevalno, da izključuje a priori vsako umetnino s to kritično označbo. In med temi niso samo stereotipni konservativci.

Res je, da ta razstava ne more predstavljati naše umetnosti, česar tudi ni nihče nameraval. Ne moister Jakopič, ki označuje razstave v svojem paviljonu s tekočimi številkami, ne razstavljalci, ki so s precejšnjo porcelo idealizma premagali marsikatero grenko zapreko, da pokažejo javnosti svoje umetniško stremljenje v upanju, da prizna ožja javnost njihovo notranjo zahtevo po izpopolnjevanju. Enkrat se mora prižeti in reči ki so umetniki, ki so našli namah priznanje.

Ta razstava torej ni in ne more biti niti splošno ustvarjalno narodna ener-



prouče delegacije odgovor, se sestane politična podkomisija za ruski problem, da sestavi protidogovor. Stališče francoske delegacije na odgovor še ni jasno. Pričakujejo, da francoska delegacija kljub temu ostane še nadalje v Genovi.

### Umik z Marne po sodbi bivšega nemškega prestolonaslednika.

Bivši nemški prestolonaslednik piše svoje spomine iz svetovne vojne, katere priobči v posebni knjigi. Odlomki prihajajo že v javnost.

Posebno poglavje se bavi s katastrofo na Marini. Prestolonaslednik pravi, da sta bila dva glavna vzroka: prvi je nesposobnost poveljnika Moltkeja, drugi pa nesrečna izvedba naloge s strani nekega častnika generalnega štaba. Moltke je človek zelo plemenitih čustev, ali nikakor ni bil na višku naloge, za katero ga je poklical cesar. Moltke je samega sebe poznal, zato pa je odklanjal vabilo, ali Wilhelm ga je končno prisilil, da je sprejel odgovorno mesto. Poleg tega je bil Moltke bolehen. V vojno je vstopil po dveh letih zdravljenja v Karlovih varih. Sedež poveljstva je bil na Luksenburškem, kjer ni mogel imeti v svojih rokah točnih slikov z armadami, ki so končno pričele voditi vojno vsaka na svoj račun. Podpirale so se med seboj od slučaja do slučaja, pogrešale pa so enotno vodstvo. Povsem izvenredno din je bil nalog, ki ga je dobil polkovnik Hentsch, ki je krivce velikega umika. Načelnik generalnega štaba je poznal Hentscha, da se orientira pri armadah na bojnih poljanah, imel pa je od njega za vse slučaje obsežna pooblastila. Hentsch je tako prišel do druge armade in namesto, da bi jo bil navdihal za rezistenco, je bdelil umik, kar se je zgodilo potem tudi s prvo armado, ko je izgubila zvezo z drugo. Tako je bilo tudi končno pri tretji in četrti armadi. Peta armada, kateri je poveljeval prestolonaslednik, je pripravljala napad za noč od 9. na 10. septembra in ga je izvršila z uspehom, ker je prisilila generala Sarrailla, da se je umaknil 20 km. Ko je prišel Hentsch k 5. armadi z enakim nasvetom, da naj se umakne, se je prestolonaslednik temu uprl in zahteval pisano pooblastilo. Takega pa Hentsch ni imel. Tako se je po sodbi prestolonaslednika fronta razbila, ker se je moč armade pogrešno podcenjevala. Prestolonaslednik pravi, da se je s tem umikom izjavil veliki Schleiffnov načrt, ki je imel v naglici poraziti Francijo. Prestolonaslednik opisuje prihod generala Moltkeja v njegov glavni stan v Varennesu. Moltke je bil popolnoma potrjen in se je težavo prikrival jok. Mislil je, da je vsa armada razbita in da ni mogoče vedeti, kje se ustavi. Prestolonaslednik se je čudil, kako je mogel priti Moltke do takega presojanja situacije. Prestolonaslednik je bil mnenja, da so imeli Nemci zmago v rokah in so jo izgubili samo zaradi tega, ker je najvišje poveljstvo bilo napačnega mnenja, da je nemška stvar izgubljena...

Spomini nemškega prestolonaslednika pa se ne objavljajo baš slučajno v trenutku, ko se vrši v Genovi konferenca, na kateri gre za bodočnost Nemčije. Objavljanje je dobro preračunano. Francozom se moli pod nos trditve, da so zmagali zavezniški samo po krivdi nevedčnega nemškega vrhovnega armadnega vodstva, ki je situacijo napačno premotiralo. Ako bi bilo šlo po prestolonasledniških načrtih, bi bila Francija poražena. Precej smela trditve! Na francoskem tega ne bodo radi elišali. Nemci v Genovi pa smatrajo prestolonaslednikova izjavljanja za dobro orožje v svojem boju proti Francozom, katere hočejo po vsej sili spraviti v njihovega trdega in nepopustljivega stališča. Tudi prestolonaslednik naj pomaga! Ne verjamemo, da bo njegova pomoč izdatna.

### ODŠKODNINSKE ZAHTEVE ČEŠKOSLOVAŠKE OD MADŽARSKE.

— Budimpešta, 11. maja. (Izv.) Češkoslovaška vlada je predložila medzavezniški reparacijski komisiji svoje odškodninske zahteve, ki izvirajo še iz časa madžarsko-boljševiškega režima povodom madžarskih vpadov na Slovaško spomladi 1919.

### RUSKI PROBLEM IN NEMŠKE REPARACIJE.

— Pariz, 10. maja. (Izv.) Na večerajšnji kabinetski seji je Poincaré poudaril, da je predložil razpravo glede ruske spomenice in naglašal, da mu je Theunis dal zagotovilo, da ne sklene Belgija nikakega dogovora, zadevajočega temeljne principe sedanjih razprav. V nasprotnem slučaju je ministrski predsednik izjavil, da tudi Francija odreče vsak podpis na spomenici. Ministrski svet je soglasno odobril to stališče. — Poincaré je dalje objavil, da oficijozna pogajanja o reparacijah napredujejo za Francijo ugodno, toda v vprašanju finančne kontrole niso zavezniški upoštevali zahtev in želja Francije. Po mnenju predsednika je za Francijo brezpogojno potrebna kontrola, ker drugače ne more Francija izvesti protikrepev proti Nemčiji.

## Politične vesti.

— Odmor ministrskega predsednika Pašića. Iz Beograda javljajo: Ministrski predsednik g. Nikola Pašić je sedaj popolnoma okreval. Poslednje dneve je že sprejemal poročila o tekočih dogodkih notranje in zunanje politike. Včeraj je bil pri kralju v avdienci ter je poročal o aktualnih vprašanjih. Kralju je predložil v podpis ukaz, s katerim se še nadalje poveri vodstvo ministrskega predsedstva namestniku ministru Marku Trifkoviću. Ministrski predsednik g. Nikola Pašić je zaprosil za daljši dopust in gre za več dni v neko kopališče. Vrno se pa ministrski predsednik na svoje mesto nekaj dni pred kraljevo poroko.

— Habsburška akcija. Beogradske »Novi list« piše o zanesljivih vesteh, da pripravljajo Habsburžani novo akcijo, tar pravi: Naša vlada stoji pred vprašanjem, kako je treba paralizirati habsburško akcijo in kaj mora ukreniti za slučaj puča v korist Karlovega sina. Sklicevanje na mirovne pogodbe po genovski konferenci ne prihaja mnogo v poštev. Glede mirovnih pogodb bi bilo treba, da garantirajo vsi zavezniški na enak način in v enaki meri. Mislimo, da je to izključeno. Preostanejo le še sosedje Madžarov, države male antante, kar pomeni v prvi vrsti nas same. Ali se bomo zopet odločili za skrajna sredstva, za mobilizacijo in ogromne stroške, da izženemo iz Madžarske Karlovega sina? Kolikokrat bomo to ponavljali? Oni, ki danes vladajo na Madžarskem, ne namravajo izpolniti trianonske mirovne pogodbe v onih točkah, ki govorijo o obliki države in o Habsburžanih. Pa če bi tudi imeli druge namene, bi madžarski državnikom in politikom ugažalo, da prirejejo od časa do časa habsburške puče v svrhu naše oslavitve z mobilizacijami, ogromnimi stroški itd. Naša vlada stoji torej pred zelo delikatnim in zelo težkim vprašanjem.

— Spomini predsednika Masaryka. Iz Prage poročajo, da pripravljajo predsednik Masaryk knjigo, ki bo v glavnem vsebovala vse dogodke do 1. 1918, ki so bili v zvezi s češkoslovaško akcijo.

— Črnogorska zastava v Genovi. Dopisnik zagrebške »Riječ« poroča, da visi na neki hiši v Genovi črnogorska zastava, ki pa se je pojavila še le tretji teden konference. »Zastopnik črnogorske vlade« podpisuje svoje datume, ki jih pošilja v Rim, kot »Robertson«, ki je bil s svojočasno menda stipendist srbske vlade.

— Službeni list ruske vlade o mali antanti. Moskvska »Investizija« piše o mali antanti, da je zarotila treh kitov, ki upajo, da bodo mogli lepega dne poraziti boljševiškega Jona.

— Pogodba med Italijo in Anglijo. »Riječ« poroča iz Londona, da je Italija sklenila z Anglijo gospodarsko pogodbo, ki garantira Italiji njeno interese ob Sredozemskem morju. — Stiki med Italijo in Anglijo so vedno tesnejši, seveda v škodo Francije in ne v zadnji vrsti tudi Jugoslavije.

— K vprašanju zaštite manjšin izvaja glasilo južnotirolskih Nemcev: Mirovne pogodbe so ustvarile veliko zlo. Odrzale so narodne odlomke od skupnosti in zastupile duševno in kulturno skupnost Evrope. Močno geslo o samoodlobi se je izkazalo kot pravo slepilo za izmučene narode. V pogodbah se je s primernimi določbami poskrbelo tudi za tako imenovano zaščito manjšin. Samo ena država ni hotela sprejeti takih določb za zaščito priključenega jej tujega prebivalstva. Italija je bila to, ki je menila, da njen ugled in njene liberalne tradicije podajajo dovolj jamstva za njene manjšine. Ustanovila se je pa tudi »Zveza narodov«, ki ima nalogo, da mirnim potom reši vprašanje zaštite manjšin v prizadetih državah. Tudi južna Tirolska je predložila svoje pritožbe. Vest Evropa, katero so s mirovnimi pogodbami omamili, se začneja gibati, tako da smemo z zaupanjem gledati v prihodnost.

— Tirolski Nemci se z vso vneto brigajo za svojo zaščito in porabljajo v to svrhu vsa sredstva in obračajo se na vsa pristojna mesta. Tudi naši Slovenci pod Italijo in Avstrijo morajo nastopiti tako pot in Jugoslavija mora stati krepko za njimi, kakor stoji Nemčija za svojimi Nemci, ki so prišli pod Italijo.

— Vprašanje medzavezniških dolgov. J. M. Keynes piše o tem vprašanju v »Berliner Tageblatt«: Genovska konferenca poudarja važnost poskusa, da se zapleteni problemi medzavezniških dolgov hitro uredijo. Dokler bodo obstojali med posameznimi državami kolosalni dolгови, ki jih v resnici ne namerava plačati nobena država, je skrajno težko govoriti o kakršnekoli vprašanju gospodarske vzpostavitve.

— Izročitev Gorenje Šlezije Poljski in Nemčiji. Nemški listi poročajo, da bo medzavezniška komisija izročila tekom junija gorenješlezjsko ozemlje Poljski oziroma Nemčiji.

— Proces ruski socializma revolucionarjem v Moskvi. Z Dunaja poročajo, da je poslala Klara Zetkin iz Berlina dr. Adlerju pismo z nastopno vsebino: Po nalogu naše delegacije vam sporočam naslednje: Moskvska vlada je priznala v procesu proti socialnim revolucionarjem od Vas imenovanih šest pravnih zastopnikov. Ravnotako imenovane tri ruske socialne revolucionarje. Sovjetska vlada bo storila vse, da se potovanje teh oseb izvrši na moteno. Vizum bo izdalo rusko poslanstvo v Berlinu. Proces se prične 23. maja. Med šestimi zagovorniki so Vanderveldt, Theodor Liebknecht, Rosenfeld, en Francos in en Holanec.

## Državno vnanje posojilo še ni definitivno.

VTIS V POLITIČNIH KROGIH. — STALIŠČE VLADNIH STRANK. — ZANIMIVA FINANČNA TRANSAKCIJA RADI NABAVE ŽELEZNIŠKEGA MATERIJALA.

— Beograd, 12. maja. (Izv.) Kakor smo že včeraj javili, v finančnih in političnih krogih živahno komentirajo sklep ministrskega sveta, da se sprejme v načelu Blerova posojilna ponudba za 100 milijonov dolarjev. Opozicijske stranke iz taktično-političnih ozirov skušajo privleči na dan vse argumente proti posojilu oziroma proti načinu najetja tega posojila. V parlamentu se posojilo v kulturnih živahno diskutira. Dve najmočnejši vladni stranki sta včeraj na svojih klubovih sejah ves dan razpravljali o posojilu.

Demokratski parlamentarni klub je na popoldanski seji med drugim v glavnem razpravljalo o posojilu. Objektivno navajajo vse podrobnosti, pogoje ugodnosti in koristi, težkoče in gospodarske posledice za državo sta o posojilu poročala finančni minister dr. Kosta Kumanudi in minister notranjih del dr. Vojta Marinković. Obširno sta navajala razloge, ki so bili merodajni, da je vlada sprejela Blerovo ponudbo. Demokratski klub je vzel poročilo na znanje in nadaljuje v prihodnjih dneh razpravo.

V radikalnem klubu je bila o posojilu nem vprašanju daljša in živahnija debata. Radikalni klub je tako na popoldanski, kakor tudi na popoldanski seji edno-le razpravljalo o državnem posojilu. Namestnik ministrskega predsednika, minister Marko Trifković je na klubovo zahtevo podal obširno poročilo o vsebini Blerove ponudbe, poročal je tudi o ostalih ponudbah in o razlozi, ki so govorili za sprejem Blerove ponudbe. Načelal na je minister Trifković, da je ministrski svet pooblaštil finančnega ministra, da naj razmotri in prouči tudi še ostale ponudbe. S posebnim poudarkom na je omenil okolnosti, da Blerova ponudba definitivno še ni sprejeta. Daje je navajal nekatere težkoče ter vse dobre in slabe strani ponudbe. Po debati je radikalni klub konstatiral veliko važnost vprašanja glade

naletja državnega zunanjega posojila, naročil je radikalnim ministrom, da mora vlada to vprašanje vseobsežno in natančno proučiti, da se ne sme prenehati in da naj ne dela na brzo roko. Radikalni klub je nadalje zahteval, da vlada klubu predloži v razmotiranje tudi vse ostale ponudbe.

— Beograd, 12. maja. (Izv.) V demokratskem klubu je splošno prepričanje, da mora vlada z največjo opreznostjo izvršiti zaključna pogajanja in skleniti definitivno posojilno pogodbo po proučitvi vseh za državno gospodarstvo in finance v obzir prihajajočih okolnosti in posledic. Najetje državnega zunanjega posojila bo imelo za bodočo generacijo velika finančna bremena in država ne sme navaditi vseh bremen na prihodnjo generacijo.

— Beograd, 12. maja. (Izv.) Generalni pooblaščenec kanadsko-newyorškega bančnega konsorcija ms. Sheldon je prišel včeraj v Beograd. Ms. Sheldon se je takoj s finančnim ministrom dr. Kumanudijem razgovarjal o detaljih posojilne pogodbe.

— Beograd, 12. maja. (Izv.) Glavna težkoča za sprejem Blerove ponudbe je v tem, da zahteva Bler - Vanderlip - Morganova skupina sprejetje pogoja, da naša država pri gradnji železnice, zlasti Jadranske železnice, nabavlja železniški material potome te skupine. Določena je za to posebna mednarodna finančna transakcija. Material bi bil nemškega izvora. Material bi v resnici nabavljala Nemčija. Mnogi tega materiala bi bile izročene Franciji na račun vojnih reparacij. Francija bi pa ta material izročila Ameriki na račun vojnih obveznosti in Ameriki bi ga izročila v porabo naši državi na račun investicij. Ta transakcija bi se izvrševala formalno. Nemčija bi nam direktno nabavljala material.

## Položaj na Bolgarskem.

ODGOVOR BOLGARSKE VLADE ZAVEZNIKOM. — ZANIMIVE VOLITVE V SOFIJSKI ŠOLSKI ODBOR. — ŠTEVILNE ARETACIJE VRANGLOVIH AGENTOV.

— Sofija, 11. maja. (Pos. por.) Z ozirom na kritično situacijo skuša bolgarska vlada na vse načine, da preloži odgovor na zavezniško noto glede sprejetja konvencije in nekaterih zakonov za razorožitev prebivalstva. Kakor znano, zahteva medzavezniška komisija do 20. maja tm. odgovor na svoje spomenice. Bolgarska vlada je zaprosila medzavezniško komisijo, da se ji ta rok oddaljša od 20. maja do 1. septembra. Med razlogi navaja tudi okolnost, da sta ministrski predsednik Stambolijski in finančni minister Turlakov odsotna na genovski konferenci in da v njih odsotnosti ne more vlada storiti definitivnih, odgovornosti polnih sklepov. Istočasno je bolgarska vlada enako se glaseče predloge poslala na genovsko konferenco in bolgarskemu poslaniku v Parizu, da intervenira pri glavni reparacijski komisiji. Bolgarska vlada se enkrat javno in svečano izjavlja, da je vedno lojalno in z največjo vestnostjo pripravljena izpolniti vse določbe Neuillškega mirovnega ugovora.

— Sofija, 11. maja. (Pos. por.) Za presojo političnega položaja so zelo zanimivi rezultati volitev v sofijske šolske odbore. Rezultati so bili objavljeni danes. Volitve so se vršile v nedeljo 7. t. m. Komunisti so

vporabili vsa dovoljena in nedovoljena agitacijska sredstva, da si priborijo zmago. Tupatam so celo nastopili s terorjem. Na razpolago pa so imeli številne avtomobile. Nebroj izvoščekov je vozilo komunistične agitatorije, ki so delili med prebivalstvo razne letake. Volitev so se udeležili: meščanski blok, obstoječ iz demokratov, radikalcev in pristajšev narodno - progresivne stranke, dalje liberalci, široki socialisti in zemljoradniki. Rezultat volitev je bil za zemljoradnike zelo negativen. V šolskih odborih so dobili meščanski blok 6 mandatorov (10.296 glasov), komunisti 5 mandatorov (8884 glasov) in liberalci 1 (2029 glasov). Zemljoradniki so dobili 1296 glasov. Široki socialisti pa 1854 glasov. Zadnji dve stranki nimata nobenega mandata.

— Sofija, 12. maja. (Pos. por.) Velikansko senzacijo so vzbudile številne aretacije raznih Vranglovih oficirjev in agentov, ki so tvorili v Sofiji glavni agitacijski štab. Tekom zadnjih dni so bile izvedene hišne preiskave, ki so spravile zanimiv material na dan. Glavni šef vohunškega oddelka Vranglove armade polkov. Samohvalov je bil aretiran. Pričakujejo še nadaljnjih aretacij.

## Julijska kraljina.

— Pevsko in glasbeno društvo v Gorici priredi 17. t. m. svoj prvi letošnji koncert. Na vzporedno sta med drugimi pesmi Adamičeva »Francica« in Pirnatova »Pomlad in jesen«. Mešani zbor bo zapel poleg koroskih narodnih pesmi Lajpčev »Kislo«, Sattnerjevo »O nevihtic« in večjo skladbo prevodov g. Emila Komela. Zanimanje za koncert je veliko in pričakuje se ugoden uspeh.

— V Postojno je premeščen iz Trbiža civilni komisar conte Mistruzzi. Italijani ga hvalijo da je bilo njegovo delovanje za Trbiž in okolico v Italijanskem smislu zelo ugodno. Posrečilo se mu je celo v občinski zastop v Trbižu in tudi v neki občini med Slovenci spraviti Italijane in otvoriti je Italijanske šole, oziroma Italijanske razrede v več krajih, tako tudi med Slovenci v Ukvali in pri Sv. Leopoldu. Sedaj hoče delovati tako uspešno za razširjenje Italijanstva na Notranjskem.

— V voloskem okraju delujejo Italijani na šolskem poslopiju z vso vneto, da bi se skoro odpravila jugoslovenske ljudske šole in na njih mesto postavile čisto Italijanske. V dolgih dopisih priznavajo sicer to precej odkrito, vmes pa vendar govorijo, da bi radi otvorili tudi jugoslovenske šole ali učitelje v ni! Orda laži! Treba vedeti, da so ravno v voloskem okraju najpogostejši in prepodilni jugoslovenski učitelji. Izmed katerih so mnogi morali bežati v Jugoslavijo. Italijani pritiskajo na prebivalstvo z vso silo in tako lahko bal-žiti n. pr. da je Italijanska ljudska šola na Voloskem štela leta 1918, kar ni 20 učencev, letos pa jih šteje že 4000.

— Italijanski vohunski agenti iz niti za raziskovanje na slovenskih in školskih šolah se bodo vršili v Tolminu, za poučevanje na hrvaških ljudskih

nam le tist vzel pravico prostega razpolaganja z našo imovino za nadaljna tri leta. O zbor je mesto, na katerem poslasti dodamo svoje nasvete in želje, vemo pa tudi lahko jasno in odkrito, če smo dovoljni z delovanjem sedanjih političnih strank, in kako stališče naj hišni poslasti zavzamemo v tem pogledu v prihodnosti. Našo lastnino se hoče še nadalje izdati v upravo našim protivnikom, zato je važnost prav vsakega hišnega poslasti, da pride na naš šted in s tem po- solidarnost in stanovsko zavest hiš- posestnikov.

— Akad. društvo »Triglava«. Ustanovni občni zbor Jugoslov. akad. društva »Triglava«, podružnica Ljubljana, ki se je vršil v nedeljo, dne 7. maja ob 10. uri v zbornici univerze, je znova pokazal, kako potrebna je bila ustanovitve popolnoma nepolitičnega narodnega akademskega društva. Občni zbor, ki se ga je udeležilo okrog 80 akademikov, je otvoril načel. pripravljalnega odbora jurist Ervin Mejak, ki je pozdravil številno navzočo starijšino, predvsem g. rektorja dr. Kreka, g. dekana juridične fakultete dr. Dolenc, g. dekana medicinske fakultete dr. Serka, g. vsenč. profesorja dr. Lapajna, zastopnika starijšinske zveze g. prof. Broliha iz Maribora in g. prof. P. Lokovška. Brzojavno so pozdravili ustanovni občni zbor beograjske starijšine in starijšino pujskega okraja. Po poročilu pripravljalnega odbora je pozdravil občni zbor predsednik centrale v Zagrebu cand. med. Černež, in podal kratko sliko o zgodovini in delovanju »Triglava«. Prečital je tudi referat o ciljih in smernicah modernega akad. društva, kakor si je to zamislil »Triglava« v Zagrebu. Ta program je tudi podružnica soglasno sprejela. Po sprejetju pravil se je vršila volitev odbora, ki se je na svoji prvi seji dne 9. maja konstituiral sledeče: cand. iur. Mejak Ervin, predsednik; cand. iur. Hočevar Mirko podpredsednik; cand. iur. Roš Mirko, tajnik; stud. tech. Erhartič Ivo, blagajnik; stud. med. Tiplič Adolf, knjižničar; stud. iur. Bužar Joško, gospodar; cand. iur. Karlovček Janko, arhivar; stud. tech. Sorajnik Domijan, odbornik, namestnik; stud. med. Porekar Ciril, revizor; stud. med. Vrbnjak Vekoslav, revizor. Društveno razsodišče se je sestavilo sledeče: cand. iur. Kurbus Bogdan, cand. iur. Marič Ado, cand. iur. Pureber Emil, stud. mont. Jirak Emil, stud. iur. Planinšek Odon. Noto je pozdravil občni zbor v imenu starijšinske zveze g. prof. Broliha, ki je obljubil, da bo starijšinska zveza vedno moralno in gnotno podpirala podružnico. Sijajno uspeli občni zbor je zaključila triglavanska himna, ki je mogočno zadonelja po dvorani.

## Glasbeni vestnik.

— Poslovilni komorni koncert kvarteta »Zika« dne 10. t. m. je bil užitekopolin naše občinstvo, ki je skoro do zadnjega napolnilo filharmonično dvorano ter navdušeno pleskalo, je moralo pač uvideti, da ni samo »časna dolžnost«, hoditi v dobre koncerte, nego da se mu strošek z umetniškim vžitkom stotero vrača. Tudi umetnike je množičnost z gorečnostjo poslušajoče publike odlično navdušila in igrali so s čutom in vervo, iz katere jim že lahko sedaj prorokujemo velike uspehe na starih glasbenoumetniških tleh južne Nemčije, v katero se odpravljajo. Najpreje je prišel Dvořakov es-dur kvartet, tipična Dvořakova glasba, moška, rezka in polna češkega glasbenega duha, ki se pojavila že v prvem stavku z njegovim objestnim polka-motivom. V srednjih stavkih, zlasti v drugem, je imel Rihard Zika priliko, pokazati vso pevsko silo svojih gosli. Rezki allegro assai koncem kvarteta je poln burleskosti in vsevega razpoloženja.

Nato so igrali Borodinovo »Nocturno« iz D-dur kvarteta, stavek poln miline in sladkosti. Kakor bi se vivala mesečina na pomladansko lozo, igra cello svojo melodijo, ki prehaja tudi v druge instrumente: gosli in viola pa si kličejo sladke ljubavne motive, kakor bi ruske vabile mlade za ljubljene fante v svoj nevarni objem. Po svoli prelestni melodioznosti le ta kompozicija napravila na poslušalce menda najgloblji vtis izmed vsega programa in marsikdo si je želel ponoviti. Sledil je Glazunova »Scherzo« iz suite op. 35, fino humorno delo, spominjajoče na duh klavirskih humoresk Čajkovskega in Rahmaninova. Na koncu koncerta so postavili Schubertovo šele po skladateljevi smrti najdeni kvartet v d-mollu, ki ima tudi naslov »Smrt in devolka«. Težko bi bilo reči, kateri stavek so nallenež igrali. Ravno v tem polromantičnem, polklasčnem delu stariš- se dobe so Zikovci mogli pokazati, da niso v prvi vrsti samo virtuoz, nego globoko razumevali glasbeni umetniki. Izbrnili so vso milino Schubertove glasbe. Občinstvo na se po završetku programa ni hotelo ločiti od izvršnih umetnikov kar tako. Zato so morali dodati še dve manjši skladbi: zafarali so Schumannovo sentimentalno »Santaljenje« in nato še »Serenade espagnole« iz enega Borodinovih kvartetov. Kapriciozen stavek s saracensko-arabsko primaso v harmoniki. Umetniki, katerim je bil podeljen tudi lovčev venec s panjo v narodnih barvah, bodo občintali za naslednjo večer, katerega naj bi skoro zopet sledil nepravilni koncert ob novem letu, v prijetnem enonajm na le radi občinstva, nego tudi radi svetlega letnega letnega razpoloženja, ki jih la prebujalo. Občinstvo na temu dvanajstemu kvartetu odelj go- tovo hrani trajno zvestobo.



## Dneone vesti.

V Ljubljani, 11. maja 1922.

— **Dr. Oražnova zapuščina.** Z avtentične strani smo prejeli k večerajšnji vesti o dr. Oražnovi zapuščini to-le pojasnilo: Kakor znano, je zapustil dr. Ivan Oražev vse svoje premoženje medicinski fakulteti v Ljubljani z nalogom, da uporabi to premoženje za ustanovitev in vzdrževanje Oražnovega dijaškega doma. Veljavnost te Oražnove oporoke je pa v pravi med oporočno dednjo univerzo kot zastopnico medicinske fakultete in med Oražnovim sorodstvom. Do sedaj sodišče v tem sporu ni imelo še nobene prilike razsojevati, ker še ni prišlo do ustne sporne razprave. V koliko je tožba sorodstva utemeljena ali ne, to pokaže pravomočni izid te pravde. Povod za prerao govorice o razveljavitvi oporoke je dal najbrže pred kratkim izdani sklep rekurznega sodišča v Ljubljani, ki je zavrnilo rekurz upravnega odbora (kuratorja) Oražnovega doma. Le-ta odbor je že sedaj — pred konstituiranjem ustanove — hotel uveljaviti svoje pravice do zastopstva zapuščine pred sodiščem. Rekurno sodišče je temu nasproti ugotovilo in izreklo, da je poklicana dedinja Oražnove zapuščine univerza kot zastopnica svoje medicinske fakultete in da po našem pravnem stanju v imovinskem pogledu in pred sodiščem more njo, to je univerzo, zastopati edino prokuratura kot zakonita zastopnica državnega zaklada.

— **Bodoči škof mariborski.** Iz Maribora nam pišejo: Vprašanje Napotnikovega namestnika postaja ne samo cerkveno nego tudi politično važno vprašanje. Odkar imajo latinski škofi svoj sedež v Mariboru, ni bilo vprašanje nasledništva s političnega vidika tako resno, kakor je postalo sedaj. Imenujejo se štirje kandidati. Bivši tržaški škof dr. Karlin, Napotnikov kanonik dr. Tomažič, dr. Slavič in dr. Lukman. Glede Karlina je že vnaprej gotovo, da ne prihaja resno v poštev. Štajerci hočejo imeti svojega Stajerca, kakor so bili vsi trije dosedajni škofje. Med ljudstvom je razširjeno pričeanje, da mora biti le tak škof, čigar krstno ime se začneja z začetnico M. Prvi škof Slomšek iz Ponikve je bil Martin; drugi dr. Stepišchnigg iz Celja je bil Maksimilijan; tretji dr. Napotnik iz Konjice, Mihael; zato mislijo, da bi bil najprimernejši Napotnikov naslednik Slavič iz Prlekije (Sr. Križ), ker mu je baje ime Matija. Pa ne glede na to ljudsko vero, ima dr. Slavič izmed vseh treh kandidatov še največ simpatij. Od izbire bodočega škofa je odvisno tudi vprašanje preokreta v SLS na štajerskem. Glede vprašanja potrditve novega škofa so nekateri mnenja, da to vprašanje slušajno to pot ne bo delalo ovir v Beogradu, ker je to pot itak na vrsti odločitve samo od papeža.

— **Nova službena pragmatika za državne nameščence** bo vendar enkrat zvarjena, ako smemo verjeti poročilom iz Beograda. Kdaj pa se bo pragmatični odsek občinskega sveta ljubljanskega že resno lotil dela in končal pragmatiko, saj vedno pravi da je »forsira«! Državni vpojenci s polnimi leti imajo danes, če stopijo v pokoj, dasi še ni nova pragmatika uveljavljena, vsaj to dobro, da prejemajo vso plačo aktivnega uradnika in popolno draginskiško doklado, koliko časa pa naj mestni uslužbenec s polnimi leti še čaka da se mu bo tudi to dalo? Le manj besedičenja pa več pozitivnega dela, črno-modro-rdeča koalicija!

— **Kraljeva zahvala.** Njega Velikanstvo kralj Aleksander je izrekel kr. zalogi šolskih knjiž in učil v Ljubljani za knjigo Albert Sič »Narodni okraski na pirih in kužih«, ki jo je šolska zaloga poklonila Njega Velikanstvu kralju, potom pokraljskega namestnika za Slovenijo g. Hribarja svojo srčno zahvalo.

— **V senci bajonetov.** Pod tem naslovom je posvetil »Slovenec« dolgo, vezen članek nedeljskemu shodu SKS v Radovljici. Da se spozna, kakšne gorostasne laži je nanizal »Slovenec« v tem članku, ugotovljamo na temelju zanesljivih informacij ta-le dejstva: Leg. on žandarjev, v katerih bajonetni senci je baje govoril minister Pucelj, je obstojal iz reci, pti in beri štirih mož. Ta dan namreč v vsi Radovljici ni bilo več orožnikov, ker so bili vsi zaposleni drugje. Armada detektivov pod spretnim vodstvom Stepišnika je obstojala iz tega samega, ki je bil navzoč kot privatna oseba ter je poslušal govore prav tako, kot vsak uradnik, ki je bil slušajno doma. Vse druge detektive je videl samo klerikalni pisec v svoji razgreti domišljiji. Pripominjamo, da je imel dr. Korošec, ko je zadnjič zboroval v Radovljici, na razpolago dva najst. žandarjev. Kdo je torej govoril v »senci bajonetov«? Minister Pucelj je govoril tako prepričljivo, izborno in nadvse logično, da so obmožali tudi klerikalci, ki so se udeležili zborovanja, ter poslušali njegova izvajanja z napeto pozornostjo. S tem so sami dokazali, da so bili govori na tem shodu tako zanimivi, da so pozabili celo na demonstracije, ki so jih namestili in skušali uprizoriti začetkoma. Lež, da je govoril minister Pucelj neložljivo in kot duševno abnormalen človek, so ovrzeli na zboru klerikalci sami, ker so molčali, dokler je govoril minister, niso pa se mogli vzdržati smeha, ko je nastopila klavirna figura klerikalnega podrepanika Avsenika, ki je znal le čitati, kar so mu drugi napisali, stisnili pa se je takoj v kot, ko mu

je odgovarjal minister Pucelj. Da je bil Pucelj govor izred. zanimiv, dokazuje tudi dejstvo, da se tekom njegovega govora niko ni oddaljil in da so vsi, tudi klerikalci ostali na mestu kakor pribiti. Veliko uradnikov naprednjakov je bilo na shodu, ker jim je simpatična stranka, ki dela za domovino in državo ter proti gadjji zalegi klerikalizma.

— **Anton Pesek — in »Jugoslovanski kreditni zavod«.** Včeraj popoldne se je vršil v posvetovalnici na magistratu občni zbor »Jugoslovanskega kreditnega zavoda«, čegar predsednik in neomejen gospodar je bil doslej tiskarnar Anton Pesek. Volitve v ta denarni zavod so imele presenetljiv izid. Za predsednika namreč ni bil več izvoljen Anton Pesek, marveč poštini uradnik Karel Urbančič. V odbor pa so bili izvoljeni dr. Lev Tornago, Fran Zalar, Oroslav Ilešič, trgovec v Mostah Ivan Rojc in končno Anton Pesek ter njegov adlat Dominik Čebin. Pripominjamo, da se je število odborniških mest pomnožilo od 5 na 7. Izmed starih odbornikov niso bili več izvoljeni Tomažič, Vakselj in Hlavati. Tudi v nadzorstvo so bili izvoljeni docela novi mošje in sicer: inž. Tornago, železniški uradnik Davorin Topolovec, pleskar Anton Malžaj in odvetnik v Murski Soboti dr. Ferdo Černe. Kako je to, da Peskovo glasilo ničesar ne poroča o tem občnem zboru?

— **Udruženje gledaliških igralcev v Ljubljani** je po svojem predsedniku Al. Drenovcu v zadnji štov. Gledališkega lista objavilo »Pismo vsem ljubiteljem in obiskovalcem gledališča.« Zdi se mi potrebno, piše Drenovec, da informiran in opozoriti tudi široko publiko na bedno socialno stanje celokupnega članstva Narodnega gledališča v Ljubljani. Članstvu Narodnega gledališča se dogaja velika krivica, ka pri draginskiških dokladah. »Udruženje gledaliških igralcev«, svesto si svojih dolžnosti kot organizacija, je nečisto, tokrat storilo potrebne korake, intervenciralo pri vseh mogočih gospodih ministrstvih, šefih oddelkov itd. itd., podprlo svoje želje oziroma zahteve s potrebnim materijalom, odredbami, katere so nanašajo na vsa tri srednja gledališča, t. j. Beograd, Zagreb, Ljubljana, — toda vse zaman. Kolegi v Beogradu in Zagrebu so upravičeno dokladi prešli in sicer prvič v maju lanskega leta, drugič letos pretekli mese. — le v Ljubljani smo ostali pozabljeni. Toda oprostite — da ne storim komu krivice — na upravičeno nekoliko energični dopis »Udruženja gledaliških igralcev« odgovarja ministristvo prosvete, umetniško odeljenje, s podpisom gosp. B. Nušića na upravo našega gledališča: »Neka se doplač reguliš! Beede, beede in obljube! Članstvo pa potrebuje denarja, sredstev za eksistenco — kruha. Pomajkanje posameznikov gre radi neizvedbe določenih nam doklad tako daleč, da naše prve moči trpijo glad, zapuščenju gledališče ter si iščejo privatnih služb. Dnevno v pomaniknjo, brez neobhodno potrebnih življenjskih potrebščin, studira osebe dopoldne, popoldne, celo po predstavi, pri tem ne omenjam studiranja doma in zvečer predstava. Ne čudite se torej ako postanejo posamezniki apatični in da vrše svojo dolžnost avtomatično! Nujno je torej treba takojšnje odpomoči in izvedbe doklad, katere so nam bile dovoljene, a do danes ne izplačane. Merodajni faktorji so po večini obveščeni, treba torej skupne akcije in priprisan sem, da bode storjena nam krivica popravljena. Eksistenčni minimum pri članstvu je predpogoj za obstoj in napredek Narodnega gledališča. Struna nezadovoljstva je skrajno napeta. Članstvo stiska peeti in zobe v obupnem socialnem stanju in — čaka. Kako dolgo še, ne vem... Našemu mlademu gledališču preti katastrofa... Tako piše Drenovec. Mi še dostavljamo, da imajo člani našega gledališča povprečno vzeto že nekaj časa povsem nezadostne prejemke. Regulacija teh prejemkov bi se bila morala izvršiti že pred mesec. Le primerno plačati gledališki člani morejo vršiti popolnoma svojo dolžnost, in le takrat se sme zahtevati, da jo vrše z veseljem. Nadejamo se, da se g. upravniku Hubadu posreči v Beogradu doseči vse, kar gre našim igralcem in pevcom.

— **Politika.** Sedmo javno predavanje Zvonimira Bernota, glavnega urednika »Napreda«: »O politiki. Njen razvoj od sedanje oblike«. Po predavanju ima vsak pravico na vprašanje ali tudi na daljši govor, vendar ne nad deset minut. — Petek dne 12. maja i. l. Velika dvorana »Mestnega doma« v Ljubljani. Začetek točno ob 20. konec najpozneje ob 22. — Sedeži v I. vrsti po 5 Din, v II.-VI. vrsti po 2 Din, v VII. do X. vrsti po 1 Din. Stolišče 50 par.

— **Ruski dan.** V nedeljo dne 14. t. m. se bo zbiralo na ljubljanskih ulicah prispevke za gladujoče v Rusiji. Prosimo občinstvo, da daruje vsak po svojih razmerah v ta namen. 100 Din zadostuje, da se reši eno človeško življenje. Kdor se ne čuti pristileneza, da daruje že iz dolžnosti, ki nam jo narekuje ljubezen do bližnjega, naj pomisli, da so milijoni in milijoni očakov, sinov in bratov teh stradalnih ruskih mučikov morali umreti na galjskih planjavah, da so tako osvobodili nas iz avstrijskega suženjstva. V nedeljo dne 14. t. m. bo ob

priliki »Ruskega dne« predaval lektor tukajšnjega vseučilišča, Preobraženski, ob desetih dopoldne v veliki dvorani hotela »Union« o gladi v Rusiji. Vabimo občinstvo, da se na večjem številu udeleži tega predavanja.

— **Umrl je na Dunaju predsednik Angloavstrijske banke, veleindustrialec Bernhard Wetzler,** družabnik ljubljanskega družbe »Imper« in vrhniško tvornice konserv. V m. p.!

— **Izredni železniški promet** povodom kraljeve poroke. Iz Beograda javljajo: Ministrstvo saobraćaja je za 15. t. m. sklicalo posebno konferenco načelnikov oziroma ravateljev direktij državnih železnic. Konferenca ima nalogo določiti posebni vozni red za izredne vlake, ki bodo vozili o priliki kraljeve poroke. Ta vozni red je določen za več dni.

— **Olepača mesta s cveticami.** Prejšnja leta so razni posestniki in zasebniki vsako pomlad krastili svoja okna in zidne nastavke s cveticami in drugimi rastlinami, kar je dalo mestu posebno prijetno lice. Ta običaj se je zadnja leta skoro do celga opustil. Zato napravil poleg izložb cvetličarjev in vrtnarskih firm prav prijeten vtis na mimoidočega, če vidi n. pr. v pristihi Gallettove hiše v oknih m. popisov, urada obilico skrbno negovanih cvetlic, ki so ne le pomladni in čez leto, nego tudi pozimi v bujnih cvetju. To je vse hvale in posnemanja vredno!

— **Rdeči križ 100.000 K za »Dom kraljice Marije«.** Na svojem občnem zboru dne 11. t. m. je društvo »Rdeči križ« soglasno sklenilo, da prispeva 100.000 K za »Dom kraljice Marije« z motivacijo, da je v času miru tudi »Rdečega križa« dolžnost, skrbeti za duševno in telesno zdravje pomladk. Dalje je bil soglasno sprejet predlog gosp. nadučitelja Sage, da je pozvati vse podružnice »Rdečega križa«, naj takisto prispevajo primerno svote za »Dečji in materinski dom«. V pripravljeni odbor za zgraditev »Dečjega in materinskega doma« je »Rdeči križ« delegiral svojega zastopnika, gosp. dr. Viljama Krejčega, odvetnika v Ljubljani.

— **Kolesarjenje po drevoredih** se je letošnje pomlad znova razpelo. Ni ga dneva, da bi ne drveli zlasti obrtni valenci in pomočniki po glavnem in Lattermanovem drevoredu s kolesi v mesto in iz mesta. Pa tudi po drugih po drugih drevoredih in parkih. In to navadno neovirano, ker ni nobenega paznika v bližini pa tudi nikler nobene — svarilne table! Magistrat in policija naj napravita že enkrat temu konec!

— **Situacija v delavnici Juž. železnice.** Poročajo nam: Centralni nadzornik g. Ozrine ni mogel pomiriti razburjenih duhov. Ko je dospel v Maribor, se je takoj zbrala deputacija, katere je železa z Ogrincem razpravljati, toda Ogrine deputacije ni sprejel. Delavstvo, ki je med tem ustavilo delo, se je vrnilo zopet na delo, katero pa opravlja le s skrajno pasivno rezistenco. Do kakih izredov do četrtka opoldne ni prišlo nikler.

— **Letošnja košnja.** Travniki obetajo letos povsog obilen pridelek sena. Trava je zlasti na pogojenih senožetih gosta in lepa. Tudi na ljubljanskem barju bo pridelek izdaten. Košnja se prične, če bo ugodno vreme, o kresu. Ker bo letos dovolj kreme, pridržujejo živinorejci govejo živino že zdal doma, kar se pozna tudi na sejmih.

— **Zvišanje taks pri pristojbni za usposobljenostne izpite.** Pokrajinska uprava, oddelek za prosveto, je zvišal te takse takole: Za meščanske in strokovne izpite po 50 Din, za ljudskošolske po 35 Din in za spjecielne in dopolnilne po 25 Din. Ta odredba je stopila že za tekoče leto v veljavo.

— **Velika tatvina pri tvrđki Zalta & Zilič.** Pri tvrđki Zalta & Zilič na Dunajski cesti je bila ukradena velika množina zvaljanega železa v vrednosti 50.000 K. Tatovi so ukradeno blago skrili pri »Kozlerju« v Šiški. Policija je ukradeno železo pravčasno izsledila. Bilo je več oseb aretiranih.

— **Grozna nepreviđenost.** Marjita Salokar, 25letna prodajalka iz Vodmata, je prišla včeraj zvečer iz gledališča domov. Pred spanjem si je hotela namazati bolno nogo s kafro. Ko pa je postavila tekočino poleg sveče, se je ta bliskoma vnela in nesrečnica je bila v trenutku v plamenih. Na njeno pretresljivo kričanje so prihiteli domači in pogasili ogenj. Nesrečnica je zadobila opekline po obeh rokah, po prsih in na obrazu. Njeno stanje je zelo opasno. Prepeljali so jo takol po noči v ljubljansko bolnico.

— **Grozna umor v Pecinjah pri Ptuj.** Zakonska Zelenko iz Pecinja pri Ptuj sta živila v večnem sovražstvu in prepriju. Vzrok — alkohol. Pred nekaj dnevi sta se sprila in žena je moža udarila s sekuro po glavi, vendar ga je samo lahko ranila. Da napravil konec nezgodnemu stanju, je žena sklenila spraviti moža s sveta. Ko se je mož v ponedeljek ponoči vračal pilan domov, se mu je približala žena ter mu s sekuro skoro odsekala glavo. Mož je bil na mestu mrtve. Žena pa je šla v zapor.

— **Nesreča.** Franja Intihar, hči mlinarja na Blokah je hotela namazati mlinski kamen, ne da bi ustavila kosa. Pri tem pa je nepreviđenost zasla med sobovje koleza, ki li je zmečkal vse prste na obeh rokah.

— **Nesreče in nezgode.** Ivan Ritzler, 10mesečno dete trgovca iz Ribnice, je padel z vozička in si zlomil levo nogo. — Jožip Rus si je zlomil desno roko pri vožnji z vozovi. — Ivan Kramar iz Zaloške ceste je padel z gugalnice in si zlomil desno roko. — Delavec Erzen Lorenc pri tvrđki »Samassa«, si je zastrupil nogo, ker je stopil na zarjaveli žebelj.

— **Nabava slame za I. jugoslovanski vesakolski zlet.** Opozorjamo interesente na tozadovni insoat v današnji številki.

## Nainovejša poročila. Turneja »Glasbene Matice«.

Glasbena Matica je po svojem mogućem 130 pevcev in pevki broječem pevskem zboru nastopila včeraj pot koncertne turneje po našem osvobojenem in ujedinenem slovanskem jugu. V letu 1896. po groznem potresu v dnevih 23. do 25. marca je Glasbena Matica prvokrat priborila sloves naših narodni in umetni pesmi na Dunaju. Danes je Glasbena Matica, vršeč svojo kulturno mislo na glasbenem polju, na potu, da praznuje ujedinenje jugoslovanske pesmi v celoto. Prva turneja na Dunaj je nasilo značal zahvalnosti, sedanja pa se vrši v znamenju bratske ljubezni in svobode.

Včeraj točno ob 4.56 so se pevci in pevke »Glasbene Matice« v treh bogato zelenem okrašenih vozovih odpeljali z brzovlakom proti Beogradu. Na ljubljanskem kolodvoru so »Matičarje« pozdravljali številni prijatelji in ljubitelji glasbe. V pozdrav so jim pevci in pevke mahali z lepimi zastavami. V Beogradu pa je bil danes sprejem »Matičarjev« nad vse silajen. V naslednjem podajamo zadevno telefonsko poročilo:

— **Beograd, 12. maja.** (Izv.) Točno po programu je danes z brzovlakom ob 8.35 prispel pod vodstvom koncertnega mojstra Matela Hubada, predsednika dr. Vl. Ravniha in ostalih funkcionarjev pevski zbor »Glasbene Matice« v Beograd. Kakor smo že javili, prireja te dni od 12. do 24. t. m. slovenska »Glasbena Matica« koncertno turnejo po vseh važnejših kulturnih središčih naše države. Prvi koncert se vrši danes ob 20. v Beogradu v Starem Narodnem pozorišču. Na programu so povelični narodne in jugoslovanske pesmi.

### DR. BENEŠ O OBNOVITVENI POLITIKI EVROPE.

— **Genova, 11. maja.** (Izv.) Amerikanci opazovalec Vanderlip je priredil na čast ministrskemu predsedniku Češkoslovaške republike g. dr. Benešu diner. Povabljeni so bili tudi zastopniki mednarodnega tiska, zlasti Angleži, Amerikanci in Francozi. Vanderlip je v svoji napitnici na čast dr. Benešu z veseljem omenjal svoje potovanje po evropskih državah, ki so sedaj zastopane na genovski konferenci. Posebno zadovoljstvo pa je dolžan izraziti, da more sprejeti v krog svojih prijateljev najizkušenejšega državnika konferencie, ministrskega predsednika Češkoslovaške republike dr. Beneša.

Dr. Beneš se je Vanderlipu zahvalil kratko:

— **ITALIJSKI KRALJI ZASTOPAN PRI POROKI NAŠEGA KRALJA.** — **Beograd, 12. maja.** (Izv.) Na svatbi našega kralja zastopa Italijanskega kralja Emanuela Duca di Udine, njegov stric, ki prispe v Beograd 30. t. m. s primernim sprejemstvom.

— **NASLEDNIK STEEDOV.** — **Genova, 12. maja.** (Izv.) Lastnik londonskega dnevnika »Times« je po odpustitvi šefurednika Steeda imenoval Frechmana za šefa uredništva.

— **UMOR RUSKEGA STROKOVNJAKA TRGOVINE.** — **Pariz, 12. maja.** (Izv.) »Petit Journal« javlja iz Londona, da so našli ruskega zastopnika strokovnjaka v trgovinskih zadevah Uguševa v bližini njegovega stanovanja mrtvega. Gre za naročen politični umor, ki je vzbudil v Londonu splošno senzacijo. Morilci so neznani.

— **Borzna poročila.** — **Zagreb, 12. maja.** (Izv.) Zaključek. Devize: Curih 12.50, 13. (12.50, 12.75), Pariz 6. (6.05, 5.90, 6.08), London 295, 305. (292.80, 300.00), Berlin 23.75, 24.25, (23.00, 24.25), Dunaj 0.75, 0.78, (0.75, 0.80), Praga 127.00, 131.00, (126.00, 127.50), Trst 3.55, 3.62, (3.50, 3.54), Newyork —, 66. (65.00, 65.25), Budimpešta 8.50, 9. (8.90, 9.10), Valute: dolar —, 64.50, (—, 65.00), napoleonador 220. (—, 190.00).

— **Curih, 12. maja.** (Izv.) Predborza. Zagreb 1.8750, Berlin 1.78, Milan 27.437, Praga 9.9625, Dunaj 0.0590, Budimpešta 0.675, London 23.055, Pariz 47.35, Newyork 5.1850.

— **Curih, 11. maja.** (Preko Dunaja). Zagreb 1.88, Dunaj 0.06, Budimpešta 0.6751, Berlin 1.798, Praga 9.91, Milan 27.49, Pariz 47.374, London 23.059, Newyork 5.1837.

— **Curih, 11. maja.** (Direktno. Oddano ob 17.45). Zagreb 1.801, Berlin 1.789, Milan 27.49, Praga 9.751, London 23.069, Pariz 47.349, Newyork 5.1816.

— **Milan, 11. maja.** Zagreb 7.05, Berlin 6.65, Praga 35.70, Pariz 172.25, London 84.00, Newyork 18.70, Curih 364.00.

— **Trst, 11. maja.** (Oddano ob 16.30). Beograd 28.20, Berlin 6.60, Praga 35.80, London 83.80, Pariz 172.00, Curih 363.00.

— **Praga, 11. maja.** (Oddano ob 19.55). Beograd 75.50, Berlin 18.00, Trst 275.00, London 233.50, Dunaj 60.875, Pariz 475.00, Curih 1005.00, Newyork 52.00.

— **Dunaj, 11. maja.** Devize: Zagreb 3134.50, 3140.50, Beograd 125.08, 125.82, Praga 168.40, 168.60, Curih 1681.25, 1683.75, Valute: dinar 125.08, 125.32, češke krone 166.15, 166.35, švicarski franki 1675.25, 1678.75.

Nad vse veličasten je bil sprejem »Matičarjev« na beogradskem kolodvoru. Sprejema so se udeležila vsa kulturna in pevška društva, častno je bila zastopana akademsko omladina, med drugimi akademsko pevsko društvo »Obilič«, dalje pevsko društvo »Stanković«, k sprejemu pa so došli tudi vsi zastopniki glasbe in umetnosti, tako prof. Mil. Milivojevič, dirigent beogradske opere Brezovšek, dalje minister Pucelj, slovenski poslanci Reiser, Rajar, Drofenik in drugi. Umenovo, da je bila častno in polnoštevilno zastopana beogradska slovenska družina.

V imenu kulturnega Beograda je došlo pozdravil upravniki beogradske opere Stevo Benički (Milan Grol), naglašujoč, da prihajajo bratje pevci »Glasbene Matice« priključiti v lepi Beograd. — V resnici vlada nad mestom nalkrasnejše vreme. Po ujedinenju Srbov, Hrvatov in Slovencev pozdravlja lepi Beograd svoje brate Slovence, pevce »Glasbene Matice« najtopleje. Pozdravlja »Matice«, ki vrši veliko kulturno delo na slovanskem jugu. »Živeli! Dobro došli!

Predsednik dr. Vladimir Ravnihar se je za topli pozdrav kratko in bratsko zahvalil, omenjajoč, da pevski zbor »Matice« ne prihaja v Beograd kot tulec k tulu, temveč kot brat k bratu, sestra k sestri. Zahvali se je bratom Srbov za njih junške borbe in končal z vzklikom: »Živeli naš kralj Aleksander!

Pevci so se nato med iskrenimi ovacijami razšli na odkazana im stanovanja. Sprejem je bil v resnici prisrčen in bratakd.

### Kultura.

— **SPORED NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI.**

— **DRAMA.** — **Petek, 12. maja:** »Otok in Struga« D. Sobota, 13. maja: »Marita Stuart« B. Nedelja, 14. maja: »Madame Sans Gene« Izven.

— **Ponedeljek, 15. maja:** »Otok in Struga« C. Torek, 16. maja: Zaprt.

— **OPERA.** — **Petek, 12. maja:** Zaprt. — **Sobota, 13. maja:** »Tosca« A. Nedelja, 14. maja: »Lakmé« Izv. — **Ponedeljek, 15. maja:** Zaprt.

— **Torek, 16. maja:** Cavalleria rusticana. A.

— **Obletnica Smetanove smrti.** Danes je 38. obletnica smrti velikega slovanskega glasbenika Bedřicha Smetane, nesmrtnega očeta »Prodanе neveste«. V praškem narodnem divadlu se vprizori nocoj njegova »Tajnost«.

— **»Glas Naroda« v Newyorku** je pričel priobčevati dr. Tavčarjevo »Visoko kroniko«.

— **»Nova Evropa«** od dne 11. maja ima sledečo vsebino: Moralna reforma (L.) Jugoslovanska inteligencija (V. M. Vukićević). — Ruska inteligencija in svetskom ratu (S. Cahotini). — Civilni brak v Medijemurju (Dr. V. Zganec). — Politiški pregled: Jugoslavija za vreme rata (C.). — Ekonomski pregled. — Književni pregled. — Knjige i listovi. — Beleške.

— **Ruskin John:** Kralj zlato reke ali črna brata. Iz angleščine preložil Ljudovit Furlani. Ilustriral Ant. Koželj. V Ljubljani 1922. Natiskala in založila Zvezna tiskarna. Str. 38. Cena 10 Din. Ta pravljica je namenjena mladini ter ima 13 dobrih, deloma vsestranskih ilustracij.

### Sokolstvo.

— **Sokol Jezica** priredi v nedeljo dne 14. t. m. na Posavju cvetlični dan v korist svojih novoustanovljeni knjižnici.

### Turistika in šport.

— **Nogometne tekme 14. t. m. na prostoru Ilirije.** — V nedeljo igra ljubljanska Ilirija proti Iliriji iz Zagreba, ki je vsled ne-navadnega borbenega duha ter požrtvovalne in ostre igre na glasu kot vrlo opasen protivnik. — Pred tem se vrši drugorazredna prvenstvena tekma Hermes: Ilirija rez. Hermesu je že sigurno prvenstvo I. r. Nahaja se v prav dobri formi. Rezerva Ilirije mu je v kompletni sestavi enakovreden protivnik, tako da bo ta tekma morda najboljša in najzanimivejša med prvenstvenimi tekmami ljubljanskih klubov. — Pričetek prve tekme ob 15. dnev ob 17. — Vstopnina za obe tekmi skupna. — Med odmorom tekme Ilirija: Ilirija. Zagreb se vršilo lahkoatletske tekme v teku.

— **Glavni urednik:** Rasto Pastoslemšek. — **Odgovorni urednik:** Ivan Podržal.



**Kavarniška kuharica**

prvo vrstna moč se sprejme. Pismene ponudbe z navedbo dosedanjega poslovanja in zahteva plače je nasloviti pod „Kavarniška kuharica/3318“ na upr. Slov. Naroda.

**Prazne steklenice**

od Eau de Cologne kupuje vsako množino drogerija A. KANC, Ljubljana, Zidovska ul. 1.

**Bakrene kotle**

cevi in druge bakrene predmete za tovarne, mlekarne, kotle izžganjekuho izvršujem najtočneje po naročilu in po najnižjih dnevnih cenah. Sprejemam tudi popravila. Imam v zalogi najboljši angleški cin znamke „Banka“ po dnevni ceni 250 K kg.

Maks Weiss, bakrokollar  
Novi Udmat 198. Ljubljana.

3269

Štev. 77/VI.

3423

**Nabava slame.**

Stanovanjski odsek I. jugoslovenskega vsesokolskega zleta v Ljubljani potrebuje za nastanitev udeležencev letošnjega zleta v dneh 12., 13., 14. in 15. avgusta 1922

približno 100.000 kg slame.

Slamo dobaviti bode najkasneje do 1. avgusta 1922 na prostore v Ljubljani, ki se kasneje določijo.

Ponudbe za dobavo te slame nasloviti je v **zapečatenih in priporočenih** kuvertah do 1. junija 1922 na stanovanjski odsek I. jugoslovenskega vsesokolskega zleta v Ljubljani (načelnik Dragotin Šebenik, mag. pis. ravnatelj v Ljubljani, Mestni trg 27/III).

V ponudbah je navesti ali dotični ponudnik slamo le proda in za katero ceno, ali pa je tudi pripravljen proti oškodnini, ki jo je navesti, po uporabi slamo prevzeti zopet nazaj.

V ponudbah je tudi navesti, da je ponudnik pripravljen položiti kavcijo 10%, dogovorjene kupnine, oziroma oškodnine, katera kavcija zapade v slučaju, da slame v določenem času ne dobavi na določene prostore.

**Na kuverti naj bode tudi pripomba: Ponudba za slamo.**

Stanovanjski odsek I. jugoslovenskega vsesokolskega zleta v Ljubljani, dne 11. majnika 1922.

**Zahvala.**

Ob priliki smrti in pogreba našega ljubega očeta, soproga, brata i. t. d., gospoda

**Viktorja Bajt**

trgovca in cvetličarja

nam je došlo od vseh strani toliko izrazov sočutja, da smatramo kot tolažilo dolžnost, zahvaliti se iskreno za vse dokaze ljubezni in prijateljstva do pokojnika.

Osobito gre naša zahvala „Ljubljanskemu Zvonu“ za ganljive žalostinke, gg. zdravnikom in gg. oo. frančiškonom za njih trud in tolažilo, kakor njegovim stanovskim tovarišem, prijateljem in znancom, ki so se na katerikoli način spomnili mojega soproga in zlatega tateka.

Zahvaljujemo se tudi vsem darovalcem vencev, ter vsem, ki so pokojnika spremili na njegovi poslednji poti.

Iskrena hvala!

V Ljubljani, dne 13. maja 1922.

Zaljubljeni Tončka Bajt v imenu svojih mlajškov in vseh sorodnikov.

**Prodaja se**

takoj gostilna v Šiški, velik vrt, 3 orali zemlje, hlevi, skladišče, gostilna pri Kostanjevici na glavni cesti, 10 objektov, 20 oralov zemlje, lepo posestvo pri Sevnici, 16 oralov, hiša v vasi blizu kolodvorja in inventar. Pqtem več malih in srednjih posestev, trgovine, gostilne, hotel, mlini, žage, hiše, vile. Naslov pove Karol Broznik, Celje, Dolgo polje 1. 3358

**Smrekove in jelove blode**

kupim takoj v vsaki množini in debelini, v dolžini od 4 do 16 m. Ivan Zakotnik, mestni tesarski mojster, parna žaga, Ljubljana, Dunajska cesta šte. 46. 3280

**Prodajam**

frak, dve salonski suknji in od moške narodne noše telovnik, irhaste hlače, svilen robec ter čepico s cofom. Poizve se: Rimska cesta 5, II., levo, dnevno od 14. do 15. 3414

**Odvetniški koncipijent**

se išče za mesto Maribor. Pismene ponudbe s plačilnimi zahtevki naj se pošljejo odvetniku dr. Henrikumu Haas, Maribor. 3412

**Učenka**

za modistovski obrt se sprejme takoj. Mimi Sark, Prešernova ul. 14. 3422

**Prodaja se**

popolnoma nova obleka, temnomodra, za dečka od 12. do 14. let. Poizve se Komenskega ulica 19. 3427

**Odda se lokal**

dne 20. t. m. za trgovino z mešanim blagom na prometnem kraju Došenjske. Ugodno za samca ali samico. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 3413

**Sokolske potreščine**

za člane, članice in naraščaj, kakor tudi suknjo za kraj priporočila trdka

A. & E. Skaberné Ljubljana  
Mestni trg 10

**Mesečno sobo**

s souporabo kuhinje, v sredini mesta, išče uradnik s soprogo in dvehletnim mirnim otrokom. Posteljino ima lastno. Ponudbe pod „K—c 3428“ na upravo Slov. Naroda. 3428

**Moško kolo**

z novimi zračnimi cevmi in plašči se prodaja. Vprašati: Poljanska cesta 54. II. nadst. 3430

**Kupijo se:**

bukova drva v večji množini v prvi vrsti suha, zdrava brez okroglega, 1 m dolga ter tramlj franko vagon. Ponudbe na upravnštvo Slov. Naroda z navedbo zadnje cene pod „Zdrava drva-3380.“ 3380

**Kletar pri vinu**  
išče službo v kakem trgovskem podjetju v Ljubljani. Imam dveletno prakso kot tak in se dobro razumem v ravnanju z vinom. Ceneni dopis pod „Vinski kletar-3385“ na upr. Slov. Nar. 3385

**Odvetniški pisarni**  
dr. Frana Irgoliča, Maribor, Aleksandrova c. 45

in dr. Igo Janca  
(prej Murska Sobota) 3429

sta se združili.

**Stavbena parcela**

na Bledu, 8 min. od jezera, miren prostor, krasen razgled, se prodaja. Naslov v upr. Slov. Naroda. 3399

**Stavbena parcela**

v najlepšem delu mesta se takoj prodaja. Naslov pove upravništvo Slov. Naroda. 3395

**Na prodaj**

2 hiši v sredini mesta Črnomelj. Poleg hiš so vsa potrebna gospodarska poslopja, stajniki, njive, vinogradi z zidanicami. Vse v dobrem stanju. Vprašanja in ponudbe naslovite na: Josip Scherlinger, Črnomelj 12. 3399

**Halo!**  
V 14 dneh izdelujem nove in popravljam stare dolžnike solidno in ceno. Anton Pavlin, Stranska pot 17. (Trnovo)

**Največja izbira**

različnih pletenja, majic, nogavic in rokavic pri trdki

A. & E. Skaberné Ljubljana  
Mestni trg 10

Radi družinskih razmer prodam, ev. oddam tudi v najem

**leseno barako**

v kateri se nahaja trgovina z mešanim blagom v velikem industrijskem kraju v Sloveniji. — Prodaj event. oddam v najem z vsem inventarjem in parcelo, ki meri ca. 400 m<sup>2</sup> vred, na kateri se postavi lahko nova hiša. Ponudbe pod „Ugodna prilika“, pošto ležeče Rajhenburg. 3425

**Pomladni plašč**

za damo, nov, se prodaja. Valvazorjev trg 7, II. nadst. de-no. 3411

**Kupim**

vsako množino III-a desk. Ponudbe z navedbo cene, količine in dobave na naslov „Tretja“, hotel Slon. 3398

**Iščem**

samostojnega fotografskega pomočnika radi privatne instrukcije. Informacije: Narodni dom, Šola Univerz. 3440

**Knjigovodja**

vešč bilancist, korespondent, ima še popoldanske ure na razpolago. Ponudbe pod „Priložnost“ Ljubljana VII., pošto ležeče. 3397

**Amerikanci, Primorci,**

**POZORI!** Krasno ležeče posestvo, obstoječe iz vinogradov, sadonosnikov, njiv in travnikov, lepega zidanega gospodarskega poslopja, zidanice, hlevov, okroglo 20 oralov veliko, od postaje okoli 20 minut odstranjeno, se prodaja. Natančneje pove Vincenc Prešern, posestnik v Poljčanah. 3431

**Smrekovega lesa**

večjo množino, lepi suhi čoki, se takoj odda, tako tudi 7 vagonov prvo vrstnih borovih desk. L. Z. Hotel Slon. 3420

**Kupi se**

pisalna miza in miza srednje velikosti v dobrem stanju. Ponudbe z navedbo cene pod „Pisalna 3416“ na upr. Slov. Naroda. 3416

**Lokal**

na prometnem kraju iščem proti dobri nagradi. — Ponudbe pod „100.00“ pošto ležeče, Ljubljana, glavna pošta. 3387

**Računovodja**

knjigovodja, korespondent v 4 jezikih, išče zaposlen od 8. do 14. Ponudbe pod „Zanesljiv 3370“ na upravo Slov. Naroda. 3370

**Skladiščar**

zanesljiva starejša moč, z večletno prakso, išče primerne službe. Ponudbe pod „Primeren služba 3372“ na upravo Slov. Naroda. 3372

**Stanovanje**

v pritličju, v sredini mesta, obstoječe iz 3 sob, se zamenja s stanovanjem 2 ali 3 sob s pritličjem, tudi v 2. ali 3. nadstropju. Ponudbe pod „Zamenjava 19—3377“ na upravo Slov. Nar. 3377

Prostovoljna 3396

**jauna dražba**

v zapuščino pok. Ivana Škerleta, bivlega ur. a v Ljubljani, spidajoče ur. arške zaloge se bo vršila v torek, dne 16. t. m. ob polu 16. uri v Ljubljani, Jeranova ulica 6. — Mate Hafner, notar kot sodni komis. t.

**Knjigovodja**

vešč vseh oblik knjigovodstva, srednje-šolac, zmožen korespondence in stroje-pisja v vseh jezikih, želi premeniti mesto takoj ali pozneje v trgovini, obrtu ali denarnem zavodu. Gre tudi na delo. — Ponudbe pod „Samostojen“ na anonimno družbo Aloma Company, Ljubljana, Kongresni trg 3. 3365

**Zgrovski pomočnik**

mešane stroke, starejša moč, vezljan tudi v pisarniških poslih, z dobrimi referencami, išče primerne mesto event. kot poslovodja ali skladiščnik. Ponudbe pod „Zanesljiv 3295“ na upravo Slov. Naroda. 3295

**4000 kron nagrade**

onemu, ki preskrbi takoj mobilirano ali prano stanovanje v Ljubljani, obstoječe iz 2 do 3 sob in kuhinje. Ponudbe pod „Mila stranka 4000“—3335 na upr. Slov. Naroda. 3335

**Motorno kolo**

2½ HP v jako dobrem stanju se prodaja. Poizve se pri kovaču Weis, Ljubljana, Trnovo. 3368

**Šola Univerzal**

za splošni kroj in šivanje oblek in perila  
otvarja na zahtevo II. TEČAJ POUKA.

Opozarjamo spoštovane gospe in gospodične, da se potrudijo posetiti šolo, kjer se lahko informirajo pri učenkah in si ogledajo delo. — Vpisuje se pri gg.: F. URSANČ, I. KOSTEV, trgovina, in v papirnici I. BONAČ ter vsak dan v šoli v veliki dvorani „NARODNEGA DOMA“ v Ljubljani. 3424

**Ne opustite ob potrebi**

papirja pisalnih in risalnih potreščin, knjigovodskega in tiskarskega materiala obratiti se na

**JADRAN**

veletrgovina papira i pisačeg materijala, Zagreb, Frankopanska ul. 6. Telefon 8—59. Brzojavni naslov: JADRAN PAPIR.

Opozarjamo na naš oddelek na Zagrebškem velesejmu!

„Impex“ importna in eksportna družba v Ljubljani naznanja tužno vest, da je njen družabnik, gospod

komercijalni svetnik

**Bernhard Wetzler**

predsednik Anglo-Oesterreichische-Bank, veleindustrijec i. t. d.,

preminul dne 10. t. m. na Dunaju.

Velezaslužnemu družabniku ohranimo trajen spomin.

V Ljubljani, dne 11. majnika 1922.

Tovarna konzerv na Vrhniki naznanja tužno vest, da je njen velezaslužni družbenik gospod

**Bernhard Wetzler**

veleindustrijalec, predsednik generalnega sveta Anglo-Austrian Bank Ltd., Ltd., Ltd.,

dne 10. maja t. l. na Dunaju preminul.

Pokojnik, ki nas je s svojo izvanredno trgovsko nadarjenostjo in izkušnjo krepko podpiral, nam ostane nepozaben in hvaležnem spominu.

Na Vrhniki, dne 12. maja 1922.

Delniška glavica:  
K 20.000.000—

**SLOVENSKA ESKOMPTNA BANKA**

Rezervni zakladi:  
K 6.500.000—

PODRUŽNICE:

Novo mesto, Rakek, Slovenjgradec.

LJUBLJANA, Šelenburgova ulica šte. 1.

Izvršuje vse bančne posle nattočne in najkulantneie.

TELEFONI št. 148, 458.

Brzo avke: ESKOMPTNA.